

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ**

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної форм здобуття освіти (3,10 р.н.)
освітньо-професійної програми «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент»
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр, назва галузі знань)
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

**КОЛЯДА
Тетяна
Анатоліївна**

yezjf@nuph.edu.ua

1. **Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.
2. **Адреса кафедри:** м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.
3. **Веб-сайт кафедри:** <https://quality.nuph.edu.ua>
4. **Інформація про викладачів:**

Коляда Тетяна Анатоліївна

Кандидат юридичних наук, доцент, доцент каф. управління, економіки та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 17 років. Викладає дисципліни: «Господарське і міжнародне приватне право (магістри)», «Правові аспекти в сфері клінічних досліджень (магістри)», «Методологія і організація наукової діяльності» (магістри), «Правознавство», «Господарське право», «Трудове право», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Основи наукових досліджень».

5. **Консультації** відбуваються згідно з розкладом он-лайн.

6. **Анотація освітньої компоненти:** освітня компонента «Державне регулювання економіки» є вибірковою для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми «Менеджмент». Її основними завданнями є : аналіз ролі держави у регулюванні економічних процесів, зокрема в умовах глобалізації та змін в економічному середовищі; вивчення різноманітних методів державного впливу на економіку, таких як монетарна, фіскальна, кредитна політика, податкове регулювання тощо; розуміння ролі правового регулювання та законодавчої бази у формуванні економічної політики та забезпеченні ефективності регулювання.

7. **Мета освітньої компоненти:** метою вивчення дисципліни є формування теоретичних знань, розвиток здібностей і практичних навиків здобувачів з питань розробки та реалізації управлінських рішень у сфері управління економікою.

8. **Компетентності відповідно до освітньої програми:**

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

9. **Програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Державне регулювання економіки» входить до комплексу підготовки фахівців, який забезпечується освітніми компонентами: «Право (Правознавство)», «Теорія та історія управління», «Державне та регіональне управління», «Право (Адміністративне право)», «Право (Господарське право)», «Право (Трудове право) тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредити ЄКТС: 45 годин аудиторних занять, з них – 15 годин лекцій, 15 годин – практичних занять, 15 годин – семінарських занять, 45 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

14. Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних і семінарських занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Загальні положення державного регулювання економіки

Тема 1. Вступ до теорії державного регулювання економіки. Держава та її функції, їхня еволюція. Існуючі моделі державного регулювання економіки. Державне регулювання в перехідній економіці, стратегія реформ. Адміністративні та економічні методи державного регулювання економіки.

Тема 2. Теоретичні основи державного регулювання економіки. Зовнішні ефекти. Теорема Коуза. Суспільні блага. Асиметрична інформація або інтерналії. Держава в контексті неінституціональної теорії. Передумови теорії суспільного вибору. Суспільний вибір в умовах прямої демократії. Суспільний вибір в умовах представницької демократії. Проблеми “фіаско уряду”.

Тема 3. Стратегічне планування в системі державного регулювання економіки. Соціальна ринкова економіка як мета розвитку. Прогнозування соціально-економічного розвитку. Програмування в системі державного регулювання економіки. Макроекономічне планування. Використання світового досвіду стратегічного планування в перехідній економіці.

Тема 4. Макроекономічне регулювання і стабілізація економіки. Цілі й передумови макроекономічного регулювання. Бюджетно-податкове регулювання. Кредитно-грошове регулювання.

Змістовий модуль 2. Особливості державного регулювання економіки.

Тема 5. Форми і методи роздержавлення і приватизації у складі економічної політики держави. Роздержавлення та приватизація як інструменти економічної політики. Роздержавлення : поняття, форми та методи. Приватизація : визначення та цілі. Методи приватизації. Вплив роздержавлення і приватизації на економіку та суспільство. Роль державного регулювання в процесі роздержавлення та приватизації. Порівняння світового досвіду приватизації та роздержавлення.

Тема 6. Прогнозування соціально-економічного розвитку у системі державного регулювання економіки. Визначення прогнозування в контексті соціально-економічного розвитку. Зв'язок між прогнозуванням, стратегічним плануванням та державним регулюванням. Методи та підходи до прогнозування. Квалітативні та кількісні методи прогнозування. Сценарійний та екстраполяційний підходи до визначення можливих розвитків. Економічні показники та індикатори для прогнозування. Макроекономічне прогнозування. Прогнозування ВВП, інфляції, безробіття та інших макроекономічних показників. Вплив глобальних та регіональних тенденцій на економіку держави. Соціальне прогнозування. Планування за сценаріями. Роль державного регулювання в реалізації прогнозних цілей. Оцінка точності прогнозів та вплив на прийняття рішень.

Тема 7. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Роль інвестицій у розвитку економіки. Взаємозв'язок між інвестиціями, виробництвом, зайнятістю та розвитком інфраструктури. Державний вплив на інвестиційний клімат. Законодавча база та регуляторні актив в інвестиційному секторі. Типи інвестицій та їх характеристики. Інвестиційні проекти та їх вплив на економіку. Податкове регулювання інвестицій. Інструменти державного управління інвестиційної діяльності. Інституціональна підтримка та регуляторні органи в інвестиційній сфері.

Тема 8. Фінансово-кредитне регулювання економіки. Роль фінансово-кредитного регулювання. Центральний банк та його роль у фінансово-кредитному регулюванні. Функції та повноваження центрального банку в контексті грошово-кредитної політики. Вплив монетарної політики на стабільність економіки та інфляцію. Грошова система та її вплив на фінансово-кредитне регулювання. Типи грошей, їх роль та функції в економіці. Кредитна політика та її вплив на економіку. Роль кредитної політики у забезпеченні ліквідності та кредитної активності банків. Зв'язок між кредитним стимулюванням та розвитком виробництва. Інструменти монетарної політики. Фінансовий ринок та роль регулювання. Акційний ринок, ринок облігацій, грошовий ринок та їхні функції. Роль держави у забезпеченні фінансової стабільності та розкритті інформації. Фінансові кризи, кредитний дефолт, ризики системної стабільності. Способи запобігання кризам та підвищення рівня резистентності економіки. Вплив фінансово-кредитного регулювання на сталість розвитку

економіки. Важливість балансу між розвитком фінансового сектору та його ризиками.

Семестровий залік

15. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач тощо.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 і 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 1 і 2.

16. Система оцінювання з освітньої компоненти: оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 5-8 балів за тему за практичними (семінарськими) заняттями, змістовий модуль ЗМ 1 10-18 балів та ЗМ 2 10-18 балів.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальні положення державного регулювання економіки оцінювання тем (1-4) (робота на заняттях 1-4): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, вирішення кейсів); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	50 (50%)
Змістовий модуль 2. Особливості державного регулювання економіки - оцінювання тем (5-8) (робота на заняттях 5-8): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач, вирішення кейсів); - контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач)	50 (50%)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

17. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zh-zminamy.pdf)) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pola2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoiriznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної

заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи. Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-proporjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнитись від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

18. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1.Іванов О.П., Петрова Н.М. Державне регулювання економіки : підручник. Київ, 2019. 2.Іванченко О.В., Горбунова Т.П. Економічна політика та державне регулювання економіки : навчальний посібник. Київ: Кондор, 2018. 3.Кравченко М.В. Державне регулювання та розвиток економіки : монографія. Харків: Юрінком Інтер, 2020. 4.Лисенко О.М., Макаренко О.П. Економічна теорія та державне регулювання. Київ: Альтерпрес, 2019. 5.Степанов В.Г. Державне регулювання в умовах глобалізації: монографія. Київ: Інститут економіки та прогнозування, 2018.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шаповалова Л.С., Сафонов І.А. Економічна політика та державне регулювання : підручник. Київ: Літера ЛТД, 2021. 2.Мельничук О.М. Державне регулювання економіки в умовах ринкової трансформації : монографія. Київ: КНЕУ, 2018. 3.Хіміч Н.В., Пономарьова І.Г. Державне регулювання економіки : підручник. Київ: Кондор, 2020. 4.Ковальчук О.В. Державне регулювання економіки України : виклики та перспективи : монографія. Київ: Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2019.

Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри управління та забезпечення якості НФаУ. URL : http://quality.nuph.edu.ua/. 2. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського. URL: http://nbuv.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua 4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua 5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: http://www.imf.org/ 6. UEPLAC (Українсько-європейський консультативний центр з питань законодавства). URL: http://www.ueplac.kiev.ua/ 7. Сервер інституту Cato Institute. URL: http://www.cato.org/
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1502

19. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери – 38 од.; проектор – 2 од.; екран моторизований – 2 од.; телевізор – 2 од.; Хегох – 1 од.; принтер – 2 од.

Програмне забезпечення: Microsoft Windows 10; Microsoft Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.